

De werkzame mechanismen van groen in de wijk

In stedelijke omgevingen zijn groene ruimten, zoals parken, tuinen en speelgelegenheden, van belang voor de gezondheid van mensen. In kwetsbare wijken, waar zowel de leefomgeving als de gezondheid onder druk staan, kunnen interventies in het groen waardevol zijn. Alleen blijven de verwachte effecten vaak uit.

In gesprekken met bewoners, experts en in de literatuur is onderzocht welke contextuele factoren en mechanismes ten grondslag liggen aan groene interventies die bijdragen aan gezondheid.

Ruimte voor ontmoeting

Een centrale ontmoetingsplek is erg belangrijk in kwetsbare wijken. We zien dat bewoners vaak gebruik maken van een dergelijke plek om elkaar te ontmoeten in plaats van thuis. Dit bevordert niet alleen de sociale verbinding in de wijk maar vermindert ook gevoelens van eenzaamheid en stress, wat de mentale gezondheid kan verbeteren.

Kwaliteit en diversiteit

Hiermee doelen wij op het gebruik van diverse kleuren begroeiing en variaties in het groen. Uit het onderzoek blijkt dat aantrekkelijk en mooi groen, ook wel esthetisch groen, uitnodigt tot gebruik. Dit kan de mentale en fysieke gezondheid ondersteunen.

Schoon en opgeruimd

Aansluitend op het vorige mechanisme zien we dat met name in kwetsbare wijken juist veel 'anoniem' groen is. Denk aan grote grasvelden of dichtbegroeide steegjes. Juist die anonimiteit van dit soort groen gaat vaak samen met meer afval en bijvoorbeeld hondenpoep. En ligt het er eenmaal, dan komt er vaak meer bij. Dit vermindert het gebruik voor bijvoorbeeld recreatie sterk.

Veiligheid

Ook de veiligheid in de groene leefomgeving is essentieel: goede verlichting en open groene ruimten waar meer mensen samen komen worden vaak genoemd. Dit zorgt voor minder angst en meer sociale controle.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Het groen is gemakkelijk bereikbaar, laagdrempelig en zichtbaar. Denk hierbij aan wandelroutes, bankjes en verspreid groen. Dit stimuleert bewegen in de wijk en zorgt voor terloopse en spontane ontmoetingen tussen bewoners.

Spelen

We zien dat vooral speelplekken zorgen voor meer beweging en sociale interactie, bij zowel kinderen als hun (groot)ouders.

Bekendheid en mogelijkheden

Uit ons onderzoek bleek dat bewoners van kwetsbare wijken vaak niet bekend zijn met de mogelijkheden in hun wijk. Veel mensen zijn bijvoorbeeld niet altijd op de hoogte van alle ontmoetingsplekken, activiteiten in het groen, of waar je fijn kan recreëren. Daarnaast is het voor veel bewoners lastig om de juiste weg te vinden naar gemeentelijke subsidies of buurtprojecten waarmee ze hun eigen omgeving kunnen vergroenen. Terwijl er vaak wel veel interesse en motivatie is om hiermee aan de slag te gaan. Duidelijke en simpele informatie hierover is dan ook essentieel.

Wat is hiervoor nodig?

- Sensitiviteit voor groepen in de wijk: kijk goed naar de diverse (sub)groepen die in de wijk wonen.
- Bewoners betrekken: indien mogelijk zo vroeg mogelijk wanneer wijkveranderingen op de planning staan.
- Goede samenwerking: tussen diverse partijen zoals bewoners en professionals, maar ook binnen de gemeente door zowel het fysieke als sociale domein te betrekken (bekijk ook de infographic over domeinoverstijgend werken).

